

HOTĂRÎREA GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA
despre aprobarea Regulamentului privind consultarea
populației în procesul elaborării și aprobării
documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism

Nr.951 din 14.10.97

* * *

În conformitate cu Legea Republicii Moldova nr. 835-XIII din 17 mai 1996 "Privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului" și în scopul optimizării procesului de elaborare a documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism prin luarea în considerare a opiniilor cetățenilor, Guvernul Republicii Moldova HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind consultarea populației în procesul elaborării și aprobării documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism (se anexează).

2. Ministerul Dezvoltării Teritoriului, Construcțiilor și Gospodăriei Comunale va acorda autorităților administrației publice locale ajutorul metodologic necesar în aplicarea regulamentului în cauză.

PRIM-MINISTRU
AL REPUBLICII MOLDOVA

Ion CIUBUC

Chișinău, 14 octombrie 1997.
Nr. 951.

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului
Republicii Moldova nr.951
din 14 octombrie 1997

R E G U L A M E N T U L
privind consultarea populației în procesul
elaborării și aprobării documentației de
amenajare a teritoriului și de urbanism

Capitolul I

Dispoziții generale

1. Consultarea populației în procesul elaborării și aprobării documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism este actul social prin care populația, conform drepturilor și intereselor sale, își exprimă opiniile cu privire la crearea și menținerea unui habitat favorabil în localitatea ori unitatea administrativ-teritorială respectivă, fiind reglementat prin prevederile prezentului regulament.

2. La elaborarea și aprobarea tuturor documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism, cu excepția Planului de amenajare a teritoriului național și a planurilor urbanistice de detaliu, care nu afectează domeniul public, consultarea populației este obligatorie.

3. Consultarea se efectuează diferențiat, în funcție de amploarea și importanța documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism, potrivit procedurilor determinate de prezentul regulament, și constă din: consultări în scopul determinării atitudinii populației față de intențiile de elaborare a documentației, propunerile formulate și soluțiile acceptate;

studii de sociologie urbană, care fundamentează soluțiile de proiect.

4. Responsabilitatea pentru organizarea consultării populației revine autorităților administrației publice locale abilitate cu aprobarea documentației respective în modul stabilit de legislația în vigoare.

5. Cheltuielile comportate de procedura consultării populației vor fi acoperite din fondurile pentru finanțarea elaborării respectivelor documentații.

Capitolul II

Organizarea consultării populației

6. Consultarea populației începe prin informarea ei asupra intențiilor de elaborare a documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism și se termină cu aprobarea lor.

În cazul în care documentația este extrem de complicată, consultarea se poate face prin studii de sociologie urbană cu metode și tehnici specifice de informare și consultare definite în anexele nr. 1 și 2 la prezentul regulament.

7. Studiile de sociologie urbană se includ în studiile de fundamentare a documentațiilor și au caracter consultativ sau prospectiv.

Studiile cu caracter consultativ se efectuează în procesul elaborării și aprobării documentației respective, iar cele cu caracter prospectiv, desfășurate pe eșantioane constante, se reiau la intervale de 1-5 ani.

Durata studiilor variază între 15-60 de zile, în funcție de categoria documentației ce urmează să fie elaborate.

8. Înștiințarea populației despre intențiile de elaborare a documentațiilor este atribuită autorităților administrației publice locale și se face prin afișe expuse la sediile comitetelor executive raionale, primăriilor localităților și în alte locuri publice, prin anunțuri în presă, comunicări la radio și televiziune etc.

9. În scopul organizării consultării populației, autoritatea publică locală instituie, prin decizie proprie, un colectiv de anchetă publică, în care se includ consilieri sau, după caz, specialiști din organele descentralizate ale ministerelor și departamentelor, altor structuri teritoriale de resort și reprezentanți ai populației. Responsabil de desfășurarea anchetei este desemnat unul dintre consilieri. Colectivul activează pe principii obștești.

În cazul în care se va preconiza elaborarea documentației pentru mai multe unități administrativ-teritoriale, pentru fiecare din ele se va constitui un colectiv de anchetă publică și se va numi un responsabil pentru realizarea ei.

Capitolul III

Etapele studiilor de sociologie urbană

10. Consultarea populației în procesul elaborării și adoptării documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism se va efectua pe etape după cum urmează:

1) consultarea prealabilă a populației asupra opțiunilor de dezvoltare și analiză anteproiect.

Consultarea prealabilă se desfășoară prin: anchete publice directe, interviuri, anchete publice globale sau parțiale prin chestionare, anchete publice în presă.

În această etapă colectivul de anchetă publică în comun cu proiectantul examinează problemele apărute în teritoriile în cauză privind dezvoltarea localității și amenajarea teritoriului, elaborează pronosticuri demografice, examinează ofertele populației referitoare la diferitele obiecte de menire socială și determină metodele și tehnicile de informare și consultare a populației.

În temeiul informației adunate proiectantul formulează ipoteze privind dezvoltarea localității sau amenajarea teritoriului pentru a fi incluse în tema-program;

2) consultarea populației cu privire la elaborarea proiectului documentației.

Din inițiativa colectivului de anchetă publică, la elaborarea proiectului documentației pot fi antrenați experți, specialiști în domeniu ori în științele conexe.

Colaborarea cu populația în această etapă constă în discutarea și examinarea de către reprezentanții publici a modelelor de dezvoltare a localităților propuse de proiectanți.

Propunerile și observațiile, sintetizate de colectivul de anchetă publică, se vor expedia autorităților administrației publice locale pentru a fi acceptate și utilizate în proiect;

3) consultarea populației asupra propunerilor enunțate în documentație.

În această etapă proiectanții sînt obligați să prezinte schițe ale proiectului (în caz de necesitate - în mai multe variante), care vor fi expuse pe o durată de circa 15 zile, asigurîndu-i astfel populației posibilitatea de a lua cunoștință de principalele soluții de proiect.

Reglementările de bază ale variantei acceptate vor fi publicate în presa locală.

Rezultatele consultării populației la această etapă se sintetizează de către colectivul de anchetă publică și se înaintează autorităților administrației publice locale;

4) includerea în documentație a propunerilor populației.

Autoritățile administrației publice locale analizează propunerile populației, le selectează pe cele acceptabile și le oferă proiectantului.

Proiectantul va aprecia conformitatea propunerilor cu legislația și normativele tehnice în vigoare și le va ajusta la soluțiile de proiect cuprinse în documentație, corelîndu-le cu propunerile documentației în ansamblu.

Documentația elaborată se va înainta administrației publice locale pentru adoptare, în condițiile legii.

Capitolul IV

Urmărirea aplicării documentației aprobate

11. Documentația aprobată, conform legislației în vigoare, se aduce la cunoștința populației prin afișe expuse la sediile comitetelor executive raionale și primăriilor localităților, prin anunțuri în presă, comunicări la radio și televiziune.

12. În aplicarea documentației aprobate sînt implicați: autoritățile administrației publice locale, proiectanții (autorii documentației) și populația din teritoriul respectiv, care a consultat această documentație.

13. În procesul aplicării documentației proiectanții verifică viabilitatea prevederilor acestora și asigură continuitatea investigațiilor în vederea îmbunătățirii soluțiilor propuse.

14. În cursul aplicării documentației populația participă la dezbaterile publice ale problemelor privind crearea unui habitat favorabil.

15. Litigiile ce vor apărea în procesul aplicării documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism între administrația publică locală, agenții implicați și populație sau reprezentanții unor grupări publice vor fi soluționate de Ministerul Dezvoltării Teritoriului, Construcțiilor și Gospodăriei Comunale, în limitele competențelor lui, sau de instanțele judecătorești.

Anexa nr. 1
la Regulamentul privind consultarea
populației în procesul elaborării și
aprobării documentației de amenajare
a teritoriului și de urbanism

Metodele specifice utilizate în sociologia urbană

Metoda - ca termen utilizat în sociologia urbană - reprezintă un ansamblu de principii și procedee de cunoaștere, aplicate în cercetare.

În acest domeniu se folosesc:

1) metode cantitative, care se bazează pe principiile selectării unor cazuri reprezentative, concluziile rezultate din cercetarea eșantionului fiind valabile pentru întreaga populație cercetată.

Aceste metode conduc la aprecieri generale de ordin calitativ;

2) metode calitative, ce constau în studierea aprofundată a unui domeniu, supus în prealabil cercetării prin metode cantitative.

Se utilizează direct, în cazul cînd metodele cantitative nu se pot aplica.

Se aplică componentele confortului locuirii și calității vieții;

3) metode directe, ce reprezintă dialogul dintre cercetător și subiectul investigat, cu răspuns consemnat pe loc.

Subiectul investigat poate fi un individ sau un grup de indivizi.

Aceste metode se utilizează pentru cunoașterea caracteristicilor sociodemografice, precum și a opiniilor și opțiunilor populației;

4) metode indirecte - culegerea și corelarea opiniilor deja exprimate (în presă, publicații, la radio, TV, în scrisori, sesizări etc.).

Sînt utilizate și în scopul cunoașterii evoluțiilor în timp a opiniilor sau la analiza comparativă a mai multor răspunsuri simultane;

5) metode individuale, care se realizează prin contact direct cu singura persoană investigată.

Metodele individuale au avantajul exprimării unor opinii sincere, de mare credibilitate. Prin natura lor, ele implică un număr mare de specialiști și cheltuieli ridicate;

6) metode colective - culegerea opiniilor și propunerilor unui grup.

Ele necesită un moderator pentru desprinderea unor răspunsuri optime, rezultate din confruntarea de opinii și antrenarea unor specialiști experți în domeniu;

7) metode parțiale, ce au drept scop surprinderea unei imagini asupra unui aspect al problematicii cercetate.

Se utilizează la elaborarea programelor de dezvoltare a instituțiilor publice;

8) metode globale, ce constau în realizarea unei viziuni de ansamblu asupra unei colectivități, incluzînd principalele domenii legate de conviețuirea populației pe un teritoriu dat.

Se concretizează prin realizări de monografii;

9) metode diacronice - urmăresc cercetarea opiniilor aceleleași colectivități în diverse perioade de timp.

Metodele diacronice oferă imaginea evolutivă a opiniilor colectivității cercetate și a fenomenelor.

Se utilizează preponderent în anchetele pe eșantioane constante;

10) metode sincronice - urmăresc surprinderea opiniilor colectivității în momentul cercetării.

Ele oferă oglinda situației existente la un moment dat și se utilizează în cercetările pentru evaluarea existentului.

Anexa nr. 2
la Regulamentul privind consultarea
populației în procesul elaborării și
aprobării documentației de amenajare
a teritoriului și de urbanism

Tehnicile specifice utilizate în sociologia urbană

Tehnicile utilizate în sociologia urbană reprezintă formele și mijloacele aplicate la colectarea, prelucrarea și interpretarea informațiilor.

Acestea sînt:

1) observările directe - urmărirea și înregistrarea directă de către cercetător a comportamentului diferitelor grupuri sociale.

Se referă la înregistrarea unor disfuncționalități din zonele localității respective și recomandarea către urbanist a măsurilor necesare;

2) experimentul social - se realizează prin studierea comportamentului unui grup social pe un cadru urbanistic special organizat cu caracter experimental.

Se aplică în cazul studierii implicațiilor strămutării unor grupuri sociale, alegerii tipurilor de locuire. Se folosește cu atenție, deoarece poate afecta negativ colectivitatea testată;

3) expoziția publică - este tehnica de bază în informarea și consultarea populației.

Se organizează de către administrația publică locală, în spații publice.

Se expune documentația urbanistică.

Este asistată, pe durata expunerii, de specialiști care dau explicații asupra documentației prezentate.

Se culeg observațiile, sugestiile, propunerile vizitatorilor;

4) studiul de caz - este utilizat la cercetarea unor zone strict delimitate, cu problematică specifică și relevă necesitățile individuale în corelare cu cele ale colectivității din care fac parte.

Problematica rezultată din studiul de caz poate fi extinsă asupra zonelor similare;

5) ancheta directă - se realizează prin investigație pe teren prin colectarea directă și prelucrarea informațiilor pe baza răspunsurilor.

Participă un număr mare de respondenți.

Ancheta se finalizează prin transmiterea către urbanist a rezultatelor prelucrate și sintetizate;

6) ancheta indirectă - ca tehnică de investigare se folosește chestionarul cu întrebări codificate în vederea prelucrării lor la calculator.

Se acordă o perioadă de timp între lansarea și primirea chestionarelor completate.

Finalizarea anchetei este similară cu cea a anchetei directe;

7) ancheta prin presă - reprezintă o variantă a anchetei indirecte, prin chestionare, publicate în ziare de mare tiraj.

Cititorii sînt rugați să expedieze chestionarele completate la instituțiile specializate în prelucrarea răspunsurilor;

8) interviul standardizat - metoda directă de investigare, presupunînd răspunsuri la un număr mare de întrebări identice.

Răspunsurile se completează pe loc de către operatorul investigației.

Depășind rolul de simplu instrument de investigare, interviul este o tehnică a sociabilității, eficient în sensibilizarea și antrenarea populației în acțiuni de anvergură urbanistică;

9) ghidul de interviu - utilizează tehnicile interviului standardizat, cu diferența că se adresează unor specialiști experți.

Se folosește pentru determinarea obiectivității soluțiilor și alternativelor propuse;

10) studiul de impact social - se apelează la tehnicile observației în procesul derulării anchetei pentru a se estima impactul asupra populației în zone cu intervenții urbanistice majore și cu efecte de lungă durată;

11) panelul sociometric este o tehnică aplicată asupra aceluiași grup de persoane (panel-listă, grup) la anumite intervale de timp.

Problematica chestionarului este identică în toate etapele.

Prin această tehnică se urmărește și se înregistrează tendințele de păstrare sau de schimbare în timp a opiniilor celor cercetați.

Este utilizată cu precădere în studiile de fundamentare cu caracter prospectiv;

12) simularea pe calculator - tehnică de scenarii, care utilizează modele teoretice cu un număr mare de variabile, caracteristice unor structuri macro și microsociale în relațiile cu structurile urbanistice.

Puțin experimentată în prezent, aceasta este o tehnică de viitor;

13) analiza secvențială - tehnică utilizată la caracterizarea mobilității spațiale a activelor.

Se realizează pe baza datelor și informațiilor procurate prin studii de caz, monografii etc.;

14) ancheta Delphi - se realizează în cazul unei cercetări referitoare la un domeniu precis delimitat, necesitînd:

un moderator sau un grup de moderatori;

alcătuirea unui chestionar;

selecționarea unui grup de experți.

Ancheta se desfășoară în mai multe etape, rezultatul final reprezentînd media opiniilor participanților la anchetă;

15) procedeul "asaltul creierului" - tehnică ce constă în reunirea unui grup de experți și a unui moderator, cu obținerea unor puncte de vedere exprimate și finalizate pe loc.

Se lansează o soluție legată de tema investigată, la care se pot formula noi idei. Este o tehnică rapidă, cu un procent ridicat de probabilitate a obținerii și adoptării soluției finale, datorate profesionalismului participanților.